

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 17 Ekim 2012
Nr. Ref.: RK 316/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 70/12

Başvurucular

Zahir ve Hazir Sinani

Priştine Belediye Mahkemesi'nin C.nr. 2005/2005 sayı ve 13 Ekim 2008 tarihli kararı, Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 76/2007 sayı ve 22 Ekim 2008 tarihli kararı ve Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 27/2009 sayı ve 14 Mayıs 2012 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Ćukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucular:

1. Başvuru, Priştine Belediyesine bağlı Ayvali köyü mukimleri olan Zahir ve Hazir Sinani adına Priştineli avukat Bay Xhevat Bici tarafından sunulmuştur.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu şu kararlara itiraz etmişlerdir: Priştine Belediye Mahkemesi'nin C.nr. 2005/2005 sayı ve 13 Ekim 2008 tarihli kararı, Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 76/2007 sayı ve 22 Ekim 2008 tarihli kararı ve Yüksek Mahkeme'nin kendilerine 14 Mayıs 2012 tarihinde teslim edilmiş Rev. nr. 27/2009 sayı ve 14 Mayıs 2012 tarihli kararı.

Başvurunun Konusu

3. Başvurunun konusu Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınmış mülkiyet hakkı ihlallerine ilişkin iddiadır.
4. Başvurucular başvurusunda yukarıda zikrolunan kararlar hakkında meşruiyet değerlendirmesi talebinde bulunmuşlardır.

İlgili Hukuk

5. Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2 fıkrası.

Başvuru Süreci

6. Başvurucular temsilcileri aracılığıyla 31 Temmuz 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") başvurmuşlardır.
7. Mahkeme 13 Eylül 2012 tarihinde başvurucuların temsilcisi, Yüksek Mahkeme, Priştine Bölge Mahkemesi ve Priştine Belediye Mahkemesi'ne başvurunun kaydedildiğini bildirmiştir.
8. Mahkeme Başkanı'nın 4 Eylül 2012 tarih ve GJR 70/12 sayılı kararıyla Üye Mr. Sc. Kadri Kryeziu raportör yargıç olarak tayin edilmiştir. Başkan'ın aynı tarih ve K.SH. 700/12 sayılı kararıyla Üye Robert Carolan başkanlığında, üyeler Altay Suroy ve Enver Hasani'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 17 Ekim 2012 tarihinde inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

10. Priştine Belediye Mahkemesi 13 Kasım 2006 tarihinde çıkarttığı C. nr. 2057/2005 sayılı kararla davacı Bay Ramush Rrahmani'nin dava dilekçesini temelli bularak kabul etmiş ve başvurucuları (davalılar) Ayvali Kadastro Bölgesi 809 numaralı tapuya kayıtlı 875 numara, kültürü tarla olan III. sınıf 0.66,02 hektarlık mülkün Ramush Rrahmani'ye teslimini emretmiştir. Başvurucuların söz konusu mülkün ½'si üzerinde ortak mülkiyet hakkının tanınmasına ilişkin dava dilekçesi temelden yoksun bularak reddedilmiştir.
11. Priştine Bölge Mahkemesi 22 Ekim 2008 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 76/2007 sayılı kararla başvurucular tarafından yapılan itirazı temelden yoksun bularak reddetmiş ve Priştine Belediye Mahkemesi'nin ihtilaf konusu mülke ilişkin C. nr. 2057/2005 sayı ve 13 Ekim 2006 tarihli kararını onamıştır.

12. Başvurucular Ac. nr. 76/2007 sayı ve 22 Ekim 2008 tarihli karar hakkında yasal süre içerisinde olağanüstü kanun yolu olan revizyon başvurusunu kullanarak çekişmeli yargı usulleri temel hükümlerinin ihlal edildiği ve maddi hukukun yanlış uygulandığını ileri sürmüşlerdir.
13. Yüksek Mahkeme, 14 Mayıs 2012 tarihinde çıkarttığı Rev. nr. 27/2009 sayılı kararla başvuruçuların Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 76/2007 sayı ve 22 Ekim 2008 tarihli kararına karşı yaptıkları revizyon başvurusunu inceledikten sonra, ikinci derece mahkemesinin itiraz başvurusunu reddederken maddi hukuku eksiksiz ve doğru uyguladığı gerekçesiyle revizyonu temelden yoksun bularak reddetmiştir.

Başvuruçuların İddiaları

14. Başvuruçular, çıkarttıkları kararlarla tüm kademelerdeki yargı kurumlarının onların anayasal haklarını ihlal ettiklerini ileri sürmüş, ancak hangi anayasal haklarının ihlal edildiğini açıkça ortaya koymamışlardır.

Başvurunun Kabul Edilirliği

15. Mahkeme, başvuruçuların Anayasa'da belirtilip Yasa ve İçtüzükte ayrıntılı şekilde açıklanan kabul edilip kıstaslarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır. Mahkeme, başvuruçuların sunduğu evraktan Anayasa'nın 46. maddesinde [Mal Güvenliği] belirtilen mülkiyetle ilgili bir davanın söz konusu olduğunu tespit etmiştir.

16. Anayasa'nın 46. maddesi şöyledir:

1. Mal güvenliği güvenceye bağlıdır.
2. Maldan yararlanma hakkı, kamu çıkarlarına uygun şekilde yasalarla düzenlenir.
3. Hiç kimse keyfi olarak kendi mülkünden yoksun bırakılmaz. Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyetinin kamu otoritesi, kamusal çıkarların desteklenmesi için belirlenmiş kamusal hedeflere uygun ve gerekli olması halinde ve yasa buna yetki veriyorsa, kamulaştırılan mülk sahip veya sahiplerine hemen ve uygun bir tazminat sağlanması durumunda ilgili mülkü kamulaştırabilir.
4. Kamulaştırılmaya çalışılan mülkle ilgili Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyeti kamu otoritesiyle ortaya çıkan anlaşmazlıklar, yetkili mahkeme tarafından tahkim edilecektir.

17. Ancak başvurunun kabul edilirlilik kıstasının dayandırıldığı deliller incelenirken Mahkeme, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 48. maddesinin şunu belirlediğini tespit etmiştir: *İstem müracaatında bulunan kişi, isteminde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini tahmin ettiğini ve müracaatta bulunan kişinin itirazda bulunmak istediği kamu otoritenin somut işleminin hangisi olduğu konusunda doğru bir açıklama yapmakla görevlidir.*

18. Başvuruçuların yargı kararlarından memnun olmadıkları gerçeği onların Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak bu memnuniyetsizliklerini anayasal yargı yoluyla bildirmeleri gerektiği anlamına gelmez. Mahkeme, başvuruya müdahale edebilmesi için onun anayasal temeller üzerine kurulması gerektiğini hatırlatır.

19. Diğer yandan İçtüzüğün 36.2 kuralı şöyledir:

Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir:

b) Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman;

d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.

20. Yasa'nın 46. maddesi de şunu belirlemiştir: Anayasa Mahkemesi, yasa ile tayin edilen tüm şartların yerine getirildiğini tespit eder ise eğer, Anayasanın 113. maddesinin 7. fıkrasına göre başlatılan istemi kabul eder ve işleme alır.
21. Başvurucular bu anlamda Yüksek Mahkeme'nin onların Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesiyle güvence altına alınan haklarını hangi şekilde ihlal ettiğini açıklamamış ve ihlal iddialarını destekleyecek deliller sunmamışlardır.
22. Mahkemem, Anayasa ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin ihlal edilmediği sürece olguların veya yasaların (meşruiyetin) sözde Yüksek Mahkeme tarafından saptırılmasıyla ilgilenme yükümlülüğünün bulunmadığını hatırlatır. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi'nin görevi hukuk mahkemeleri tarafından çıkartılan kararlar hakkında temyiz başvurusunun yapıldığı mahkeme şeklinde faaliyet göstermek olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanması görevi hukuk mahkemelerine aittir (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
23. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
24. Başvurucular netice itibariyle Yüksek Mahkeme'nin onların Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesiyle güvence altına alınan haklarını hangi şekilde ve neden ihlal edildiğini gösterecek delillerle başvurusunu anayasal temele oturtmamışlardır. Öyle ki Mahkeme yargılama usullerinin herhangi bir şekilde hakkaniyetsiz ve keyfi olduğunu tespit etmeye yetkili değildir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
25. Mahkeme, yukarıda belirtilen gerekçelerden hareketle Yasa'nın 48. maddesi ve İçtüzüğü'nün 36.2 (b) ve (d) bendinde belirtilen kabul edilirlilik kriterlerinin yerine getirilmediğini tespit etmiş ve Yasa'nın 46. maddesi uyarınca incelenmesine devam edilemeyeceğini tepsî etmiştir.
26. Netice itibariyle Anayasa'nın 113.7 fıkrasına, Yasa'nın 20. maddesine ve İçtüzüğü'nün 56.2 fıkrasına göre başvuru kabul edilmez niteliktedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 46 ve 48. maddelerine ve İÇTÜZÜĞÜN 36. kuralı 2 (b) ve (d) bentleri Anayasa Mahkemesi'nin 17 Ekim 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Mr. sc. Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza